

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P8_TA(2017)0210

2014. évi éves jelentés a szubszidiaritásról és az arányosságról

Az Európai Parlament 2017. május 17-i állásfoglalása a szubszidiaritásról és az arányosságról szóló 2014. évi éves jelentésről (2015/2283(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2003. december 16-i intézményközi megállapodásra és annak legújabb változatára, a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásra,
- tekintettel a nemzeti parlamentek Európai Unióban betöltött szerepéről szóló 1. jegyzőkönyvre,
- tekintettel a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyvre,
- tekintettel az Európai Parlament és a Tanács illetékes szolgálatai között létrejött, 2011. július 22-i gyakorlati megállapodásra az első olvasatban elfogadott megállapodások esetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 294. cikke (4) bekezdésének alkalmazásáról,
- tekintettel a szubszidiaritásról és az arányosságról szóló 2012–2013. évi éves jelentésekről szóló, 2016. április 12-i állásfoglalására¹,
- tekintettel „Az uniós szabályozás célravezetősége, a szubszidiaritás és az arányosság – a jogalkotás minőségének javítása 2011-ben – 19. jelentés” című, 2014. február 4-i állásfoglalására²,
- tekintettel a jogalkotás minőségének javításáról – a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 18. jelentésről (2010) szóló, 2012. szeptember 13-i állásfoglalására³,

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0103.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2014)0061.

³ HL C 353. E, 2013.12.3., 117. o.

- tekintettel a jogalkotás minőségének javításáról, a szubszidiaritásról és az arányosságról, valamint az intelligens szabályozásról szóló, 2011. szeptember 14-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel az Európai Parlament és a Régiók Bizottsága közötti, 2014. február 5-én aláírt együttműködési megállapodásra,
 - tekintettel a szubszidiaritásról és az arányosságról szóló, 2014. évi éves bizottsági jelentésre (COM(2015)0315),
 - tekintettel a Régiók Bizottságának szubszidiaritásról szóló 2014. évi éves jelentésére,
 - tekintettel a COSAC parlamenti vizsgálattal kapcsolatos európai uniós eljárások és gyakorlatok fejleményeiről szóló, 2014. június 19-i, 2014. november 14-i, 2015. május 6-i és 2015. november 4-i féléves jelentéseire,
 - tekintettel eljárási szabályzata 52. és 132. cikkére,
 - tekintettel a Jogi Bizottság jelentésére és az Alkotmányügyi Bizottság véleményére (A8-0114/2017),
- A. mivel 2014-ben a Bizottsághoz 15 bizottsági javaslattal kapcsolatban 21 indokolással ellátott vélemény érkezett; mivel az érkezett beadványok száma összesen 506 volt, beleértve a szakpolitikai párbeszéd keretében beérkezett beadványokat is;
 - B. mivel 2014-ben három nemzeti parlament (a dán *Folketing*, a holland *Tweede Kamer* és a brit Lordok Háza) olyan jelentéseket terjesztett elő, amelyek részletes javaslatokat tartalmaztak arról, hogy miként erősíthető meg a nemzeti parlamentek szerepe a döntéshozatali eljárásban;
 - C. mivel az Európai Parlament és a Régiók Bizottsága által 2014. február 5-én aláírt együttműködési megállapodásban mindkét intézmény kötelezte magát arra, hogy erősíti az Európai Unió legitimitását;
 - D. mivel a Bizottság 2015. május 19-én a szabályozás minőségének javítására irányuló intézkedéscsomagot és a szabályozás minőségének javítására vonatkozó új, integrált iránymutatást fogadott el, amelynek részét képezte a szubszidiaritásnak és az arányosságnak az új kezdeményezések hatásvizsgálata keretében történő értékelésére vonatkozó, aktualizált iránymutatás;
 - E. mivel az Európai Parlament hatásvizsgálati osztálya 2014-ben 31 alkalommal adott előzetes értékelést, kétszer pedig részletes értékelést a Bizottság hatásvizsgálatairól, elkészített három kiegészítő hatásvizsgálatot és egy hatásvizsgálatot a módosításokról;
 - F. mivel az Unió jogalkotási aktusaiban a felhatalmazáson alapuló hatásköröket olyan esetekben ruházzák át, amikor rugalmasságra és hatékonyságra van szükség, és amikor azokat nem lehet a rendes jogalkotási eljárás keretében teljesíteni; mivel a megálmodott eredmény szempontjából alapvető szabályok elfogadása a jogalkotó hatásköre;

¹ HL C 51. E, 2013.2.22., 87. o.

- G. mivel a szubszidiaritás és az arányosság alapvető szempontot jelent a visszamenőleges értékelések keretében, amelyek azt elemzik, hogy az uniós fellépések ténylegesen is elérik-e a várt eredményeket a hatékonyság, eredményesség, koherencia, relevancia és uniós hozzáadott érték tekintetében;
1. üdvözli a szubszidiaritás és az arányosság elvének folytatódó figyelembevételét, amely elvek a szerződéseknek megfelelően irányadóak az Európai Unió számára, amikor fellépésre szánja el magát, és azokat az uniós döntéshozatali folyamat szerves részeinek kell tekinteni; emlékeztet arra, hogy bármely új jogalkotási kezdeményezéssel kapcsolatban a Szerződés annak megvizsgálására kötelezi a Bizottságot, hogy az Uniónak van-e joga fellépni, és hogy a fellépés a szubszidiaritás és az arányosság elvei alapján indokolt-e, továbbá minden kezdeményezést indokolásnak kell kísérnie, amely többek között válaszolja azt is, hogy a kezdeményezés miként felel meg a szubszidiaritás és az arányosság elvének;
 2. kiemeli, hogy a tagállamok nemzeti parlamentjei által végzett szubszidiaritási ellenőrzések az úgynevezett „demokratikus deficit” csökkentése, valamint az európai és nemzeti intézmények közötti együttműködés jelentős eszközei közé tartoznak; rámutat, hogy a nemzeti parlamenteknek jelentős szerepük lehet annak biztosításában, hogy a döntéseket a leghatékonyabb szinten és az állampolgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg; hangsúlyozza, hogy a jogi aktusok elfogadásához a tagállamok minisztereiből álló Tanácson belüli nagy többségre van szükség, és hogy ezek a miniszterek politikai felelősséggel tartoznak nemzeti parlamentjüknek, a szubszidiaritás elve tehát ebben az értelemben is maradéktalanul érvényesül;
 3. megjegyzi, hogy 2014-ben jelentősen csökkent a nemzeti parlamentektől kapott, indokolással ellátott vélemények száma; rámutat azonban, hogy ezt a csökkenést a Bizottság jogalkotási javaslatainak csökkenő száma is okozhatta; felhívja a figyelmet arra, hogy 2014-ben egyik bizottsági javaslat miatt sem volt szükség arra, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyv szerinti „sárga” vagy „narancs lapos eljárás” induljon; emlékeztet rá, hogy a múltban kétszer indult „sárga lapos eljárás” (egyszer 2012-ben és egyszer 2013-ban), ami azt jelzi, hogy működik a rendszer;
 4. megjegyzi továbbá, hogy csak 15 parlament nyújtott be indokolással ellátott véleményt 2014-ben, ami 2013-hoz képest 50%-os csökkentést jelent az összesen 41 nemzeti parlamenti kamara részvételi aránya tekintetében;
 5. üdvözli, hogy 2014-ben valamennyi uniós intézmény aktív szerepet játszott a szubszidiaritás és az arányosság elvének ellenőrzésében, az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének megfelelően; üdvözli, hogy javult a Bizottság és a nemzeti parlamentek közötti párbeszéd, többek között azzal is, hogy biztosok több látogatást tettek nemzeti parlamentekben;
 6. megjegyzi azonban, hogy a nemzeti parlamentek által benyújtott vélemények többsége mindössze néhány nemzeti parlamenttől érkezik be; arra ösztönzi a többi parlamentet is, hogy vállaljanak nagyobb szerepet az európai vitában;
 7. megjegyzi, hogy néhány nemzeti parlament hangsúlyozta, hogy a Bizottság egyes jogalkotási javaslataiban nem teljes vagy nem szerepel a szubszidiaritással és az arányossággal kapcsolatos magyarázat; felszólítja a Bizottságot, hogy javaslatainak

indokolását javítsa azáltal, hogy mindig részletes, átfogó és tényekkel alátámasztott indokolást nyújt a szubszidiaritás és az arányosság tekintetében, ami segítene a nemzeti parlamenteknek e javaslatok hatékonyabb vizsgálatában;

8. megjegyzi, hogy a Hatásvizsgálati Testület szerint az általa 2014-ben felülvizsgált hatásvizsgálatok több mint 32%-a nem megfelelően elemezte a szubszidiaritás vagy az arányosság elvét, vagy egyiket sem; megállapítja, hogy ez az arány hasonló a korábbi évek arányaihoz, ezért úgy véli, javításokra lehet szükség;
9. a fentiekkel kapcsolatban felhívja a figyelmet a hatásvizsgálatok – mint a jogalkotási folyamat során a döntéshozatali eljárást támogató eszköz – kiemelkedő jelentőségére, valamint hangsúlyozza, hogy ezzel összefüggésben gondosan mérlegelni kell a szubszidiaritással és az arányossággal kapcsolatos kérdéseket; e tekintetben üdvözli a szabályozás minőségének javítására irányuló intézkedéscsomag 2015. május 19-i, Bizottság általi elfogadását, melynek célja annak biztosítása, hogy az uniós szabályozás jobban szolgálja a polgárok érdekeit, ami többek közt orvosolja a Hatásvizsgálati Testület által a szubszidiaritás és az arányosság kapcsán felvetett aggályokat; üdvözli, hogy az intézkedésekbe belefoglalták annak alaposabb, Bizottság általi magyarázatát – többek közt hatásvizsgálataiban –, hogy a jogalkotási javaslat hogyan felel meg a szubszidiaritás és az arányosság jogi kötelezettségének; mindenesetre hangsúlyozza, hogy a szabályozás minőségének javítására irányuló intézkedéscsomag révén létre kell hozni egy szilárd európai szabályozást azokról a problémákról, amelyek vonatkozásában európai szinten lehet legjobban tényleges eredményeket és hozzáadott értéket elérni;
10. emlékeztet a Bizottság által a szubszidiaritásról és az arányosságról készített éves jelentések jelentőségére; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy készítsen részletesebb éves jelentéseket a szubszidiaritással és arányossággal kapcsolatban, amelyek alaposabb elemzést nyújtanak az arányosság elvéről;
11. üdvözli a több nemzeti parlament, különösen a dán *Folketing*, a holland *Tweede Kamer* és a brit Lordok Háza által készített jelentéseket, amelyek értékes hozzájárulást jelentenek a nemzeti parlamentek uniós döntéshozatali eljárásban betöltött szerepéről szóló vitában, és tudomásul veszi az ezekben megfogalmazott javaslatokat; megállapítja, hogy ezek a jelentések tartalmazzák a szubszidiaritás-ellenőrzési mechanizmus hatályának kiterjesztéséről szóló ötleteket, javasolván, hogy az indokolással ellátott vélemények térjenek ki a javaslat arányosság elvének való megfelelésére is; úgy véli azonban, hogy az ilyen javaslatok kivitelezhetősége alapos értékelést és a vonatkozó Szerződések és jegyzőkönyvek felülvizsgálatát teszi szükségessé, mivel a hatályos Szerződésekben nem tükröződnek; arra bátorítja a többi nemzeti parlamentet, hogy fejtsék ki véleményüket arról, hogy szerintük a nemzeti parlamenteknek milyen szerepet kell játszaniuk az uniós döntéshozatali folyamatban; üdvözli a nemzeti parlamentek részvételét az európai vitában és arra ösztönzi őket, hogy még szorosabban működjenek együtt egymással és az Európai Parlamenttel;
12. javasolja, hogy a Szerződések és jegyzőkönyveik esetleges felülvizsgálata során meg kell fontolni, hogy az indokolással ellátott véleményeket a szubszidiaritásra kell-e korlátozni, vagy ki kell terjedniük az arányossággal kapcsolatos értékelésekre, vagy a „sárga” vagy „narancs lapos” eljárás megindításához szükséges nemzeti parlamenti válaszok pontos számára, valamint arra, hogy milyen következménye lenne annak, ha a

szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyv 7. cikke (2) bekezdésének megfelelően elérik az ezen eljárásokra vonatkozó határértékeket;

13. megjegyzi, hogy az uniós ügyekre szakosodott parlamenti bizottságokból álló konferencia (COSAC) keretében számos nemzeti parlament érdeklődött egy úgynevezett „zöld lapos”mechanizmus, mint a politikai párbeszéd javítását célzó eszköz bevezetésének javaslata felé; úgy véli, hogy fontolóra kell venni e „zöld lapos” mechanizmus bevezetését, amely lehetővé tenné a nemzeti parlamentek számára, hogy jogalkotási kezdeményezést javasoljanak a Bizottságnak; ezzel kapcsolatban azt javasolja, hogy meg lehet fontolni, hogy hány nemzeti parlamentre van szükség egy ilyen eljárás megindításához, és hogy az milyen hatást gyakorolna; hangsúlyozza, hogy egy ilyen mechanizmus esetleges bevezetése nem áthatja alá az uniós intézményeket és a rendes jogalkotási eljárást;
14. tudomásul veszi, hogy néhány nemzeti parlament kérte a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyv 6. cikke szerinti indokolással ellátott vélemény kiadására meghatározott nyolc hetes határidő meghosszabbítását; e tekintetben úgy véli, hogy fontolóra lehetne venni a nemzeti parlamenteknek az indokolással ellátott vélemények kiadása céljából biztosított megfelelő időszak kérdését, ha ezt az idő szűkössége miatt, olyan objektív indokok alapján kérnék, mint például a természeti katasztrófák és a szabadságotól való időszakok, és amelyről a nemzeti parlamentek és a Bizottság állapodhatna meg; úgy véli, hogy ezt elsősorban az intézmények és a nemzeti parlamentek által elfogadott politikai kötelezettségvállalással lehet elérni, ugyanakkor ez nem okozhatja a vonatkozó jogszabályok késedelmes elfogadását; hangsúlyozza, hogy a megfelelő időszak megállapításakor egyensúlyt kellene kialakítani a nemzeti parlamentek szubszidiaritás alapján történő ellenvetéshez való joga és a polgárok kéréseire nyújtott uniós reakció hatékonysága között; megjegyzi ezzel kapcsolatban, hogy a nemzeti parlamentek közbeléphetnek és vizsgálhatják a szubszidiaritás elvének való megfelelést, még mielőtt a Bizottság zöld vagy fehér könyv formájában jogalkotási kezdeményezést nyújtana be, illetve a Bizottság éves munkaprogramjának ismertetése előtt; úgy véli, hogy a Lisszaboni Szerződés elfogadása óta a nemzeti parlamentek sokkal nagyobb mértékben vesznek részt az uniós ügyekben, és rendszeresen kapcsolatba lépnek más nemzeti parlamentekkel;
15. úgy véli, hogy ha a tagállamok elfogadják a 2. jegyzőkönyv 6. cikke szerinti indokolással ellátott vélemény kiadására a nemzeti parlamenteknek engedélyezett időszak meghosszabbítását, azt bele kell foglalni a Szerződés következő felülvizsgálatába; ezt követően egy ilyen meghosszabbított határidőt a másodlagos jogszabályokban is meg lehet határozni;
16. emlékeztet rá, hogy a nemzeti parlamentek ezen kívül a konzultációs eljárás folyamán vagy a politikai párbeszéd keretében is bármikor megfogalmazhatják a szubszidiaritással kapcsolatos aggodalmaikat a Bizottsághoz intézett vélemény útján;
17. felkéri a nemzeti parlamenteket és az Európai Parlamentet, hogy hatékonyabban kommunikáljanak egymással, ideértve az európai parlamenti és nemzeti parlamenti képviselők közötti informális kapcsolatok fejlesztését is az adott szakpolitikák terén;
18. fontosnak tartja ugyanakkor a nemzeti és regionális parlamentek támogatását az információcserét lehetővé tevő eszközök, például egy, az uniós polgárok számára elérhető informatikai platform kialakítása révén; hangsúlyozza, hogy – különösen annak

fényében, hogy a 2014-ben a nemzeti parlamentektől kapott, indokolással ellátott vélemények száma a bizottsági javaslatok számához képest arányosan változatlan maradt – ki kell dolgozni egy olyan mechanizmust, amelynek révén jobban be lehet vonni a nemzeti parlamenteket az uniós jogalkotási folyamatba, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor az egyes intézmények jogköreit és a szubszidiaritás elvét;

19. ösztönzi a parlamentközi együttműködés kiaknázását annak érdekében, hogy meg lehessen erősíteni a nemzeti parlamentek szerepét az uniós jogalkotási folyamatban; hangsúlyozza, hogy jobban ki kell aknázni a nemzeti parlamentek rendelkezésére álló eszközöket, például a COSAC-ot, az Európai Parlament által tartott parlamentközi találkozókat, valamint a közös kül- és biztonságpolitika és a közös biztonság- és védelempolitika parlamentközi konferenciáját;
20. fontosnak tartja a nemzeti parlamentek figyelmének felhívását arra, hogy milyen konkrét szerepet játszanak az európai döntéshozatalban, továbbá szorgalmazza az információcserét megkönnyítő uniós parlamentközi információcsere-rendszer (IPEX) fokozott használatát; emlékeztet arra, hogy a Bizottság által rendszeresen megtartott nyilvános konzultációk is információforrást jelenthetnének, de a nemzeti parlamentek képviselői nagyon ritkán élnek ezzel a lehetőséggel;
21. javasolja a nemzeti parlamenti képviselők hálózatának intenzívebb használatát annak érdekében, hogy nagyobb figyelmet kapjon a szubszidiaritás és az arányosság elve, és javuljon az IPEX működése;
22. úgy véli, hogy a nemzeti parlamentek által a 2. jegyzőkönyv 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően benyújtott, indokolással ellátott véleményeket az uniós döntéshozatalban részt vevő összes uniós intézmény vegye figyelembe megfelelően, és ezzel kapcsolatban felhívja az uniós intézményeket, hogy tegyék meg az ehhez szükséges intézkedéseket;
23. emlékeztet arra, hogy az EUSZ 5. cikkében szereplő arányosság elve előírja, hogy „az Unió intézkedése sem tartalmilag, sem formailag nem terjedhet túl azon, ami a Szerződések célkitűzéseinek eléréséhez szükséges”; hangsúlyozza, hogy a Bíróság kimondta, hogy az arányosság elve „megköveteli, hogy az uniós jog valamely rendelkezése által alkalmazott eszközök alkalmasak legyenek az érintett szabályozással kitűzött célok megvalósítására, és ne haladják meg az azok eléréséhez szükséges mértéket”;
24. felhívja a Bizottságot, hogy minden jogalkotási javaslat tekintetében végezzen rendszerszerű, alaposabb arányossági értékelést, amely során megfelelően elemzi a rendelkezésére álló különböző jogalkotási lehetőségeket, megfelelően indokolja a kiválasztott alternatívától elvárt, a versenyképességre, valamint a kis- és középvállalkozásokra gyakorolt környezeti, társadalmi és gazdasági hatásokat; úgy véli, hogy ezek az alaposabb arányossági értékelések segítenek a Bizottságnak elvetni az aránytalan hatással járó vagy olyan alternatívákat, melyek túl nagy terhet rónak az egyénekre, a vállalkozásokra, különösen a kkv-kre, a civil társadalomra, a munkavállalókra vagy más érintett egységekre, és lehetővé teszik a javaslatok arányosság alapján történő vizsgálatát; úgy véli, hogy megfontolható lehet az indokolással ellátott vélemények hatályának az arányosság elvének tiszteletben tartására való kiterjesztése;

25. felszólítja a Bizottságot, hogy a nemzeti parlamentek segítségével értékelje nem kötelező jellegű iránymutatások kidolgozásának lehetőségét annak elősegítése érdekében, hogy a nemzeti parlamentek értékelhessék a jogalkotási javaslatok szubszidiaritás és arányosság elvének való megfelelését;
26. üdvözli az olasz képviselőház, a francia nemzetgyűlés, a német *Bundestag* és a luxemburgi képviselőház elnökeinek nyilatkozatát, amely kiemelte, hogy „több, nem pedig kevesebb Európára van szükség ahhoz, hogy választ tudjunk adni az előttünk álló belső és külső kihívásokra”;
27. megismétli, hogy máris számos kezdeményezést lehetne bevezetni az európai intézmények és a nemzeti parlamentek közötti együttműködés javítása és hatékonyabbá tétele érdekében, és különösen:
 - javasolja, hogy az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt 2. jegyzőkönyv 6. cikke alapján a nemzeti parlamentek által megküldött, indokolással ellátott véleményeket késedelem nélkül továbbítsák a társjogalkotóknak;
 - javasolja, hogy a Bizottság a nemzeti parlamentek bevonásával és hatáskörüik aláírása nélkül készítsen iránymutatásokat a szubszidiaritásról szóló, indokolással ellátott vélemények tekintetében;
 - ösztönzi a nemzeti parlamenteket, hogy osszák meg a Bizottság által végzett vizsgálatokkal kapcsolatos megjegyzéseiket;
28. úgy véli, hogy a Bizottságnak, a Tanácsnak és a Parlamentnek megfelelő figyelmet kell fordítani a szubszidiaritás és az arányosság elvének való megfelelés Régiók Bizottsága általi értékelésére, amikor utóbbi közlésezi a jogalkotási javaslatokra vonatkozó véleményét;
29. hangsúlyozza, hogy a jogszabályoknak érthetőeknek és világosaknak kell lenniük, biztosítaniuk kell, hogy a felek könnyen megérthessék jogaikat és kötelezettségeiket, megfelelő jelentéstételi, nyomon követési és értékelési követelményeket kell tartalmazniuk, kerülniük kell az aránytalan költségeket, továbbá a gyakorlatban alkalmazhatóknak kell lenniük;
30. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.